

รายงานผลการวิเคราะห์ตามตัวชี้วัด 2.4 ระดับความสำเร็จของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO)

สำนักโภชนาการ รอบ 5 เดือนหลัง ปี 2565

ระดับ 2 Advocacy/ Intervention

2.1 ข้อมูลการขับเคลื่อนตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับ PIRAB (0.5)

****** จากการวิเคราะห์ในขั้นตอน Assessment ยังพบสถานการณ์เด็กอายุ 0 – 5 ปี ยังมีปัญหาทุพโภชนาการ เช่น มีภาวะอ้วน พอม เตี้ย สำหรับกลุ่มวัยเรียน เด็กสูงตีสมส่วน ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย กลุ่มวัยทำงานยังมีพฤติกรรมการบริโภคไม่เหมาะสม และผู้สูงอายุมีภาวะโภชนาการปกติ ก็ยังไม่บรรลุเป้าหมายเช่นกัน จึงยังคงใช้มาตรการเดิมอย่างต่อเนื่องในรอบ 5 เดือนหลัง 2565 ซึ่งครอบคลุมการแก้ปัญหา เพื่อให้ทุกกลุ่มวัยมีภาวะโภชนาการที่ดีต่อไป และมีเพิ่มเติมในส่วนประเด็นความรู้ที่ให้แก่บุคลากรเพื่อการขับเคลื่อนงานมีการอัปเดต ******

2.1.1 มาตรการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของหน่วยงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามกลยุทธ์ PIRAB ดังนี้

1) พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านโภชนาการของประเทศ (FBDGs, Nutrient Profile)

ความสอดคล้อง : Partnership, Regulate, Advocacy

เหตุผล : ปัจจุบันความรู้ด้านอาหารและโภชนาการมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น รวมทั้งจากสถานการณ์ภาวะโภชนาการในปัจจุบัน ซึ่งยังไม่บรรลุตามค่าเป้าหมาย อันเนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นจึงควรจัดทำหนังสือ/เกณฑ์ ดังนี้

1. Food Based Dietary Guidelines (FBDG) ข้อเสนอแนะการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพที่ดี
2. เกณฑ์จำแนกอาหารตามมาตรฐานโภชนาการ (Nutrient Profile)

2) ขับเคลื่อนงานโภชนาการสู่ประชาชน (TPSA, การปรับปรุงระบบข้อมูลบนเว็บไซต์สำนักโภชนาการ)

ความสอดคล้อง : Partnership, Advocacy, Building capacity

เหตุผล : ปรับปรุงเมนูอาหารที่ขายในร้านอาหาร ตลาดนัด และแผงลอย ให้มีคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงอาหารที่ดีต่อสุขภาพ

3) พัฒนาศักยภาพบุคลากรสำนักโภชนาการ (ประชุมคณะทำงานฯ, อบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านโภชนาการ : การประเมินภาวะโภชนาการ 4 วิธี (ABCD Assessment), การอบรมทักษะการทบทวนวรรณกรรม การเขียนบทความวิชาการ/ตอบโต้ความเสี่ยง RRHL, กิจกรรม Nutrition Journal club, เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ งานวิชาการด้านโภชนาการ)

ความสอดคล้อง : Partnership, Building capacity

- เหตุผล :**
1. จากผลสำรวจความต้องการปี 2565 บุคลากรสำนักโภชนาการต้องการพัฒนาวิชาการในด้านต่างๆ
 2. นักวิชาการมีความรู้พื้นฐานด้านโภชนาการต่างกัน

4) พัฒนาระบบข้อมูลเฝ้าระวังทางโภชนาการ (ประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางโภชนาการ)

ความสอดคล้อง : Regulate, Advocacy

เหตุผล : ข้อมูลที่ใช้ในปัจจุบันที่ได้มาจากการรายงานระบบ Health Data Center (HDC) กระทรวงสาธารณสุข ยังไม่ได้ถูกวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่เป้าให้กับพื้นที่

2.2 ประเด็นความรู้ที่ให้แก่บุคลากรเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของหน่วยงาน

2.2.1 สถานการณ์ด้านโภชนาการที่เป็นปัจจุบัน (ตามสถานการณ์ในหัวข้อวิเคราะห์ Assessment)

2.2.2 ส่งเสริมโภชนาการตามกลุ่มวัย

2.2.2.1 แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมโภชนาการของแม่และเด็ก

- 1) ส่งเสริมภาวะโภชนาการหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมบริโภคอาหารที่เหมาะสมสำหรับหญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร
- 2) เฝ้าระวังภาวะการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 0 - 5 ปี โดยติดตามการชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/ส่วนสูง ทุก 3 เดือน เพื่อจุดกราฟการเจริญเติบโตของเด็กอายุ 0 - 5 ปี พร้อมกับแก้ไขปัญหาเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการ (เตี้ย ผอม อ้วน)
- 3) ส่งเสริมการบริโภคอาหารตามวัยสำหรับเด็กอายุ 0 - 5 ปี ให้มีภาวะการเจริญเติบโตดี สูงดีสมส่วน
- 4) สร้างความรอบรู้สุขภาพด้านการส่งเสริมโภชนาการและพัฒนาทักษะการจัดการอาหารที่เหมาะสม ทักษะการจุดกราฟและแปลผลการเจริญเติบโต ให้หญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร และพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กอายุ 0 - 5 ปี
- 5) พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้มีองค์ความรู้ และทักษะด้านการส่งเสริมโภชนาการหญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร และเด็กอายุ 0 - 5 ปี

2.2.2.2 แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมโภชนาการของวัยเรียน

การส่งเสริมโภชนาการของเด็กวัยเรียนมุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบและช่องทางการประชาสัมพันธ์ เชิงรุก เพื่อเสริมสร้างความรอบรู้ และพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ด้านโภชนาการของเด็กวัยเรียนวัยรุ่น เฝ้าระวังภาวะโภชนาการ รวมทั้งการกำกับติดตามคุณภาพการจัดการอาหารในโรงเรียน โดยมีกิจกรรมสำคัญในการขับเคลื่อนคือ

1. พัฒนาสื่อและรูปแบบการสร้างความรู้และพฤติกรรมพึงประสงค์สำหรับเด็กวัยเรียนวัยรุ่น
2. รณรงค์สื่อสารประชาสัมพันธ์ส่งเสริมเด็กวัยเรียนวัยรุ่นสูงดีสมส่วน
3. พัฒนาคุณภาพการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการของเด็กวัยเรียน
4. พัฒนารูปแบบการกำกับติดตามคุณภาพอาหารในโรงเรียน

2.2.2.3 แนวทางการส่งเสริมโภชนาการของวัยทำงาน

การส่งเสริมโภชนาการวัยทำงานเน้นการสร้างสิ่งแวดล้อมด้านอาหารและโภชนาการที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ทั้งในสถานประกอบการและในชุมชน โดยในปี 2565 ได้มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการพัฒนาเมนูสุขภาพในร้านอาหารทั่วไป ร้านอาหารริมบาทวิถี ตามนโยบาย Street Food Good Health หวานน้อยสั่งได้ และโรงอาหารปลอดภัย ใส่ใจสุขภาพ (Healthy Canteen) ในสถานประกอบการภาครัฐและเอกชน โรงเรียน โรงพยาบาล

2. กำหนดเป้าหมายขยายพื้นที่การดำเนินงานเมนูสุขภาพและ Healthy Canteen ให้ครอบคลุมทุกอำเภอ โดยบูรณาการงานร่วมกับคณะกรรมการส่งเสริมคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) และตั้งเป้าหมายครอบคลุมทุกพื้นที่ ทุกร้านอาหารจะมีเมนูสุขภาพอย่างน้อย 1 เมนู ในปี 2570

2.2.2.4 แนวทางการส่งเสริมโภชนาการของผู้สูงอายุ

แนวทางการส่งเสริมโภชนาการผู้สูงอายุ เน้นให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุและการดูแลผู้สูงอายุให้สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองอย่างเป็นปกติสุขทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการผู้สูงอายุในชุมชนแบบบูรณาการ เพื่อขับเคลื่อนงานด้านอาหารและโภชนาการในกลุ่มผู้สูงอายุให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และสร้างความรอบรู้ในการดูแลสุขภาพตนเองที่จะมีส่วนช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีกิจกรรมสำคัญในการขับเคลื่อน คือ

1. ขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างความรอบรู้ (Health Literacy) ด้านโภชนาการผู้สูงอายุ ผ่านชมรมผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุ อสม. และภาคีเครือข่าย
2. ส่งเสริมการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการตนเอง (สมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ (blue book), การจัดทำแผนการดูแลส่งเสริมสุขภาพรายบุคคลในชุมชน (Individual wellness plan))
3. สนับสนุนการขับเคลื่อนชมรมผู้สูงอายุคุณภาพด้านสุขภาพ
4. สื่อสารประชาสัมพันธ์ รณรงค์การเข้าถึงข้อมูลโภชนาการผู้สูงอายุที่ถูกต้อง

2.2.3 มาตรฐานทางโภชนาการ

- 1) เกณฑ์จำแนกอาหารตามหลักโภชนาการ (Nutrient Profile)
- 2) ข้อเสนอแนะการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพที่ดี (Food Based Dietary Guidelines: FB DG)
- 3) ปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำวัน (Dietary Reference intake: DRI)

2.2.4 เอกสารวิชาการ/งานวิจัยด้านโภชนาการ

เอกสารวิชาการ หรืองานวิจัยด้านโภชนาการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง